

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи

Хмарський В.М.
09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світовий ринок цінних паперів
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти __ III освітній рівень

Спеціальність __ 292 – Міжнародні економічні відносини
(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет __ Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
(назва інституту, факультету)

2020 – 2023

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Світовий ринок цінних паперів».

Розробники: Ніколаєв Ю.О. кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від “31” серпня
2020 р.

Завідувач кафедри СГ і МЕН

(підпис)

(Якубовський С.О.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від “09” вересня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

(Хорошилов О.Ю.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни			
Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	вечірня форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 29 міжнародні відносини	За вибором аспіранта	
Модулів - 2	Спеціальність 292 - міжнародні економічні відносини	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин - 90			
		Лекції	
ІНДЗ* – Підготовка матеріалів для проведення семінарських занять на 3 і 4 курсах спеціальності 292 - міжнародні економічні відносини	Спеціалізації: (назва) --- Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	16 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	14 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота год.	
		60 год.	60 год.
		у т.ч. ІНДЗ*: 18 год.	
Вид контролю: Залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – узагальнення зарубіжного і вітчизняного досвіду у галузі створення і функціонування ринків цінних паперів.

Завдання курсу:

- охарактеризувати проблеми створення і функціонування ринків цінних паперів, пошуку партнерів і інвесторів, проаналізувати стан ринків і конкурентів.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Відповідно до Освітньо-наукової програми спеціальності 292 - “Міжнародні економічні відносини”, очікуваними результатами вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти є наступні:

- ПРН 2. Демонструвати системний науковий світогляд, уміння креативно мислити, формулювати висновки і розробляти рекомендації, пропонувати неординарні підходи з використанням новітніх технології у розв’язанні поставлених завдань.

- ПРН 6. Знати систему вищої освіти в Україні, специфіку професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи; використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні 9 засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи зі студентами, інноваційні методи навчання. Критично оцінювати власні наукові розробки при впровадженні у навчальний процес.

- ПРН 7. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин.

– ПРН 8. Мати наукове цілісне уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції, дивергенції.

– ПРН 9. Володіти аналітичним мисленням та методиками систематизації інформації обробки великих масивів даних, оцінювання та прогнозування економічних та соціальних явищ.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність виявляти та розв'язувати комплексні задачі та проблеми в сфері міжнародних економічних відносин, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї їх комплексного розв'язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у процесі дослідницько-інноваційної діяльності та професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 02. Здатність до підготовки, організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження. ЗК 05. Здатність до планування, розробки й реалізації власної стратегії науково-дослідної діяльності на основі кваліфікованого критичного осмислення існуючих наукових даних з різних джерел. ЗК 07. Здатність до системного творчого мислення та конструювання власних дослідницьких систем та моделей на основі ефективного використання сучасної методології наукового пізнання та новітніх методів наукових досліджень. ЗК 08. Готовність до самокритики та саморозвитку, підвищення наукового і культурного кругозору рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01.Здатність демонструвати глибокі знання сучасних теоретичних, методологічних та методичних засад функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин. СК 04. Здатність розробляти комплексний підхід до дослідження глобальних економічних і соціально-політичних тенденцій, поточних явищ і процесів міжнародних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях. СК 06. Здатність аналізувати причинно-наслідкові зв'язки, умови і тенденції розвитку, моделювати певні процеси міжнародних економічних та соціальних явищ заради визначення або уточнення їх характеристик, раціоналізації засобів впливу на них та можливості їх прогнозування. СК 08. Здатність проводити власне наукове дослідження, результати якого матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення для розв'язання комплексних проблем у галузі міжнародних економічних відносин.
--	---

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. Розвиток світового ринку цінних паперів.

Тема 1. Етапи розвитку світових ринків цінних паперів. Античний фондовий ринок. Ринок цінних паперів в епоху середньовіччя. Формування елементів сучасного фондового ринку. Глобалізація світових ринків цінних паперів.

Тема 2. Основні тенденції сучасного розвитку глобального світового фондового ринку. Валютний фактор в операціях на світових фінансових ринках. Посилення взаємозалежності національних фондових ринків.

Тема 3. Інноваційні стратегії, які використовуються учасниками світових фондових ринків. Технічний аналіз ринку цінних паперів. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів.

Тема 4. Чинники криз національних і міжнародних фондових ринків.

Класифікація фінансових криз. Кризи в країнах з різним рівнем розвитку. Фінансові бульбашки та ефект доміно.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Інструменти сучасного ринку цінних паперів.

Тема 5. Роль депозитаріїв та клірингу на світовому фондовому ринку.

Укладання угод на ринку цінних паперів. Акції. Облігації. Фьючерси. Опціони. Фондові деривативи.

Тема 6. Альтернативні інструменти фондового ринку.

Пайові інвестиційні фонди, їх види. Клірингові, факторингові, форфейтингові операції на ринку цінних паперів.

Тема 7. Фінансовий аналіз емітентів, дохідності цінних паперів та ризиків. Інструменти фінансового аналізу. Ризики та управління ними. Шляхи підвищення ефективності функціонування ринку цінних паперів

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усьо-го	у тому числі					Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Розвиток світового ринку цінних паперів.												
Тема 1.Етапи розвитку світових ринків цінних паперів.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 2.Основні тенденції сучасного розвитку глобального світового фондового ринку.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 3.Інноваційні стратегії, які використовуються учасниками світових фондових ринків.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 4.Чинники криз національних і міжнародних фондових ринків.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 1	40	8	8	-	-	24	40	8	8	-	-	24

Змістовий модуль 2. Інструменти сучасного ринку цінних паперів.												
Тема 5. Роль депозитаріїв та клірингу на світовому фондовому ринку.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 6. Альтернативні інструменти фондового ринку.	10	2	2	-	-	6	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Фінансовий аналіз емітентів, дохідності цінних паперів та ризиків.	12	4	2	-	-	6	12	4	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 2	32	8	6	-	-	18	32	8	6	-	-	18
ІНДЗ	18					18	18					18
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	16	14	-	-	60

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етапи розвитку світових ринків цінних паперів.	2
2	Основні тенденції сучасного розвитку глобального світового фондового ринку.	2
3	Інноваційні стратегії, які використовуються учасниками світових фондових ринків.	2
4	Чинники криз національних і міжнародних фондових ринків.	2
5	Роль депозитаріїв та клірингу на світовому фондовому ринку.	2
6	Альтернативні інструменти фондового ринку.	2
7	Фінансовий аналіз емітентів, дохідності цінних паперів та ризиків.	2

5. Теми практичних занять (не передбачено)

6. Теми лабораторних занять (не передбачено)

7. Самостійна робота

№з/ п	Назва теми	Кількість годин
1	Етапи розвитку світових ринків цінних паперів.	6
2	Основні тенденції сучасного розвитку глобального світового фондового ринку.	6
3	Інноваційні стратегії, які використовуються учасниками світових фондових ринків.	6
4	Чинники криз національних і міжнародних фондових ринків.	6
5	Роль депозитаріїв та клірингу на світовому фондовому ринку.	6
6	Альтернативні інструменти фондового ринку.	6
7	Фінансовий аналіз емітентів, дохідності цінних паперів та ризиків.	6
8	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	18

8. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)

Кожний аспірант готує і самостійно (під контролем штатного викладача відповідної навчальної дисципліни) проводить одне семінарське заняття на 3 курсі спеціальності 292 – міжнародні економічні відносини та одне семінарське заняття на 4 курсі тієї ж спеціальності.

9. Методи навчання

Лекції, розв'язування задач, вправ, обговорення проблемних питань, виконання творчих завдань, виконання самостійних завдань, конспектування, складання графічних схем.

10. Методи контролю

Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання; підсумковий письмовий тест після кожного змістовного модуля.

11. Питання для підсумкового контролю

1. Етапи розвитку світових фондових ринків.
2. Основні тенденції сучасного розвитку глобального світового фондового ринку.
3. Технічний аналіз ринку цінних паперів.
4. Фундаментальний аналіз ринку цінних паперів
5. Посередництво ринків цінних паперів..

6. Чотири основних види сучасних ринків цінних паперів.
7. Інвестиційні банки на ринках цінних паперів.
8. Характерні риси і особливості процесів консолідації у фінансовому секторі світової економіки.
9. Процеси консолідації та інтернаціоналізації фондових бірж у розвинених країнах.
10. Основні особливості консолідації фондових ринків у країнах СНД.
11. Сучасні тенденції розвитку фондових ринків у світовій економіці.
12. Інноваційні стратегії, які використовуються учасниками світових фондових ринків.
13. Причини виникнення національних фондових ринків.
14. Особливості національних історій формування фондових ринків у країнах Європи, Америки та Азії.
15. Чинники криз національних і міжнародних фондових ринків
16. Інструменти сучасного фондового ринку.
17. Роль депозитаріїв та клірингу на світовому фондовому ринку.
18. Альтернативні інструменти фондового ринку: паєві інвестиційні фонди (ПФ)
19. Особливості торговельно-інформаційних національних систем фондових ринків
20. Фінансовий аналіз емітентів, дохідності цінних паперів та ризиків
21. Міжчасовий вибір інвестора за умови нульової процентної ставки.
Міжчасовий вибір інвестора за умови ненульової процентної ставки.
Міжчасовий вибір інвестора за умови інфляції
22. Реальна процентна ставка. Обчислення майбутньої вартості облігацій.
23. Чинники зростання фондових індексів протягом 2000 – 2021 років.
24. Причини заниженої прибутковості державних цінних паперів розвинених країн.
25. Динаміка дисконтних ставок і золотовалютних резервів центральних банків провідних країн світу
26. Чинники виникнення "бульбашок" на національних і світовому фінансових ринках
27. Розвиток і наслідки фондових криз у 2000 – 2021 роках.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							ІНДЗ	Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
6	6	6	6	7	7	7	20	35	100

13. Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-бальною системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FХ, F).

За системою ОНУ	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення
90-100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми поточного, періодичного та підсумкового контролю.
85-89	B	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми поточного, періодичного та підсумкового контролю.
75-84	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми поточного та періодичного контролю виконав не повністю.
70-74	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання поточного контролю кожної теми та періодичного контролю не

			виконав.
60-69	E	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі питання робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та періодичного контролю в цілому.
35-59	FX	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем робочої програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми, періодичного та підсумкового контролю в цілому.
0-34	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв програми навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав періодичного контролю, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.

14. Методичне та матеріально-технічне забезпечення

Комплекс навчально-методичного забезпечення, літературні джерела, ілюстративні матеріали, тощо.

15. Рекомендована література

Основна

1. Мозговий О.М. Фондовий ринок: Навчальний посібник. — К.: КНЕУ, 2020.
2. Уоллес Роберт Л. Стратегические альянсы в бизнесе. Технологии построения долгосрочных партнерских отношений и создания совместных предприятий. — Одесса: Добрая книга, 2020.
3. Стратегические альянсы: Перевод с английского. — — Одесса: Добрая книга, 2020.
4. Дмитрук Б.П., Пітель Н.Я., Подзігун С.С. Спільне підприємництво у сільському господарстві: Навчальний посібник. - К.: ЦУЛ, 2020
5. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. — К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. — 368 с.
6. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорії, інновації та сучасна практика. Монографія, книга сьома / Е. А. Кузнецов, І. М. Ненно, О. В.

Побе-режець та ін.: за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е. А. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020.

7. Матюшенко І.Ю., Божко В.П. Іноземні інвестиції: Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2019.

Додаткова

1. Бутенко А.И., Сараева И.Н. Управление предпринимательством: критерии эффективности. - Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2017. – 283 с.
2. Гражевська Н.І. Регіональний вектор розвитку національних економік у глобальному середовищі. Зб. наукових праць / Н.І. Гражевська // Теоретичні та прикладні питання економіки. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. – №13. – С. 72-78.
3. Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава. Програма економічних реформ на 2020 – 2030 роки. Комітет з економічних реформ при Президенті України // Електронний ресурс // www.president.gov.ua
4. Інтерв'ю: коментарії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intemetnews.eom/commentary/article.php/3822113>. - 30.05.2019. - Заголовок з екрану.
5. Кластери конкурентоспособности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.subcontract.ru/Docum/DocumShowDocumID105.html> – 30.05.2019. - Заголовок з екрану.
6. Кузнецова А.М. Региональная политика Турции: концепция «полюсов роста в действии»? / А.М. Кузнецова // Мировое и национальное хозяйство. – 2012. – №3-4 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.mirec.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=127. – 30.05.2019. - Заголовок з екрану.
7. Леоненко П.М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. / П.М. Леоненко, О.І. Черепніна. — К.: Знання, 2020. — 430 с.
8. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник; канд. екон. наук, Т. А. Родіонова; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2018. - 172 с.
9. Глобальна економіка: підручник / Б.Е. Головаш та ін.; за заг. ред. Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя, 2017. 612 с.

16. Електронні інформаційні ресурси

1. Federal Reserve (2020) Monetary Policy Report – June 2020, Access mode: <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/2020-06-mpr-summary.htm>
2. FRED Economic Data (2020) Series, Access mode: <https://fred.stlouisfed.org/tags/series?t=annual%3Bbonds%3Binterest%20rate&rt=interest%20rate&ob=pv&od=desc>.
3. European Central Bank (2020) Access mode: https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html.
4. International Monetary Fund (2020) Databases, Access mode:

<https://www.imf.org/en/Data>.

5. Ukraine. Balance of Payments Statistics. National Bank of Ukraine. 2020. Access mode: <http://www.bank.gov.ua/>.
6. Asian Development Bank. Country Data. 2020. Access mode: <http://www.adb.org/>.
7. Державна служба статистики в Україні, 2020, Редим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua>